

Spojená škola Školská 447/2, Turčianske Teplice
Organizačná zložka Gymnázium Mikuláša Galandu,
Horné Rakovce 1440/29, 039 01 Turčianske Teplice

Okruhy k prijímacím skúškam 2022/23 zo SJL

Predmet : Slovenský jazyk a literatúra

Písomná skúška zo **slovenského jazyka a literatúry** je zostavená podľa vzdelávacích štandardov štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy (ISCED 2). Test zo slovenského jazyka a literatúry obsahuje úlohy s výberom odpovede a úlohy s krátkou odpoveďou. Pri príprave je potrebné sústrediť sa na nasledovné tematické okruhy:

Zvuková rovina jazyka a pravopis (Fonetika, Fonológia, Ortografia)

písanie veľkých písmen

vybrané slová

zápis priamej reči

spodobovanie

rozdeľovanie slov

rytmické krátenie

prozodické vlastnosti reči: melódia, prízvuk, pauza, dôraz, tempo

Významová rovina jazyka (Lexikológia)

slovná zásoba - synonymá, homonymá, antonymá, frazeológia

odvodzovanie, skladanie, skracovanie slov

prenášanie významu - združené pomenovania

rozlíšenie spisovných a nespisovných slov

Tvarová rovina jazyka –(Morfológia)

rozdelenie slovných druhov, rozlišovanie slovných druhov vo vetách

ohýbanie slov – časovanie a skloňovanie

určovanie gramatických kategórií a vzorov

podstatné mená, skloňovanie, rozdelenie na konkrétne a abstraktné, pomnožné podstatné mená životné, neživotné, vzory podstatných mien

prídavné mená, skloňovanie, stupňovanie, rozdelenie na akostné, vzťahové, privlastňovacie, vzory prídavných mien, stupňovanie

zámená, skloňovanie, rozdelenie

číslovky, skloňovanie, rozdelenie

slovesá, časovanie, rozlišovanie plnovýznamových a neplnovýznamových slovičiek, gramatické kategórie slovičiek

príslovky, rozdelenie, stupňovanie
predložky, ich pravopis, vokalizácia predložiek
spojky, rozlišovanie priraďovacích a podradovacích spojok
častice
citoslovcia
určovanie neohybných slovných druhov vo vete

Skladobná rovina jazyka (Syntax)

- určovanie hlavných a vedľajších vetných členov
vety z hľadiska obsahu –oznamovacie, rozkazovacie, opytovacie
vety z hľadiska členitosti: jednočlenné, dvojčlenné
rozlišovanie jednoduchých viet a súvetí

Sloh (Štylistika)

- slohové postupy
-jazykové štýly

Čítanie s porozumením

- pochopenie a reprodukcia textu
vyhľadávanie básnických umeleckých prostriedkov
vyjadrenie svojho estetického zážitku
vyhľadávanie informácií v texte, porozumenie, vyjadrenie hlavnej myšlienky
sformulovanie vlastného názoru, argumentácia

Literatúra

literárny druh, literárny žáner
základné pojmy literatúry - rým, druhy rýmov (združený, striedavý a obkročný)
reprodukcia a porozumenie textu, vedieť vyjadriť čitateľský zážitok

Poézia –

Verš, strofa, rým, prirovnanie, zdobnenina, personifikácia, metafora, epiteton, metonymia, refrén, rečnícka otázka, anafora

balada - ľudová pieseň, jej druhy – ľúbostná, regrútska, zbojnícka, vojenská, koleda, pracovná... - zľudovená pieseň

óda

sonet

druhy lyriky

Próza –

dej, literárna postava, nadpis, odsek, kapitola, dialóg

- prozaické žánre - rozprávka – fantastická, realistická, zvieracia - ľudová, autorská rozprávka,

nonsens

povešť – heraldická, historická, miestna

legendy,

báje

encyklopédie

príslovia, porekadlá, pranostiky, hádanky,

anekdoty , aforizmus, epitaf

bájka

príbehy zo života detí,

dievčenský a chlapčenský román

dobrodružná a detektívna literatúra

fantasy

western

robinsonáda

denník –

literatúra faktu

vedecko-populárna literatúra

Dráma

divadelná hra

bábková hra, rozhlas, televízia - animácia

dejstvo, obraz, dialóg, monológ

druhy bábkových hier –marionetové, maňuškové, javajkové - scenár
komédia, tragédia, muzikál